

ชื่อวิทยานิพนธ์

ผลของการจูงใจในการล้างมือต่อความรู้และพฤติกรรมการล้างมือของพยาบาล
ที่ปฏิบัติงาน ในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

วิไลวรรณ จงรักษัตย์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์	พูนทรัพย์	โสภารัตน์	ประธานกรรมการ
อาจารย์	สุชาดา	เปลื้องอาภาพงศ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	วิลาวัลย์	เสนารัตน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์	ดร. สุกัญญา	ปวีลัญญกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. พิชราภรณ์	อารีย์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ และพฤติกรรมการล้างมือของพยาบาลก่อนและหลัง ได้รับการจูงใจที่ปฏิบัติงาน ในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 15 ธันวาคม พ.ศ.2539 จำนวน 16 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตการล้างมือของพยาบาลแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับหลักการล้างมือ วิเคราะห์ ข้อมูล โดยข้อมูลทั่วไปนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนความรู้ และคะแนนพฤติกรรมก่อนและหลัง ได้รับการจูงใจวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบอันดับของ วิลคอกซัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ภายหลังได้รับการจูงใจในการล้างมือ โดยการให้ความรู้และ การจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการล้างมือ พบว่าพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เป็นรายด้าน

เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการต่างๆไปมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 4.7 เป็น 5.6 คะแนน ด้านการล้างมือแบบธรรมตามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 2.6 เป็น 3.8 คะแนน ด้านการล้างมือเพื่อทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 3.5 เป็น 4.8 คะแนน และด้านอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 1.3 เป็น 2.2 คะแนน ซึ่งทุกด้านมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาคะแนนความรู้เป็นรายบุคคลมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 12.1 เป็น 16.4 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคะแนนพฤติกรรมการล้างมือพบว่าก่อนทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำก่อนและหลังได้รับการรณรงค์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่หลังทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำภายหลังได้รับการรณรงค์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 9.1 เป็น 13.3 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ก่อนทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงภายหลังได้รับการรณรงค์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 0.6 เป็น 6.7 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงภายหลังได้รับการรณรงค์มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 8.9 เป็น 12.1 คะแนน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความถูกต้องของเทคนิคการล้างมือ พบว่าหลังได้รับการรณรงค์ทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง และหลังทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำปฏิบัติได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการล้างมือ และการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการล้างมือจะเป็นสิ่งสนับสนุนให้พยาบาลมีความรู้เพิ่มขึ้นและพฤติกรรม การล้างมือเหมาะสม จึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับหลัก การล้างมืออย่างต่อเนื่อง และมีการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการล้างมือไว้ประจำทุก หอผู้ป่วย

Thesis Title Effects of Handwashing Motivation on Handwashing Knowledge and Behavior of Nursing Personnel in Obstetric Department at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Miss Wilaiwan Chongruksut

M.N.S Infection Control Nursing

Examining Committee

Assoc. Prof. Poonsap	Soparat	Chairman
Mrs. Suchada	Lueang-a-papong	Member
Assist. Prof. Wilawan	Senaratana	Member
Assoc. Prof.Dr.Sukanya	Parisunyakul	Member
Assist. Prof.Dr.Patcharaporn	Aree	Member

Abstract

This study was quasi-experimental research. The study aimed to compare the knowledge and behavior of handwashing of nursing personnel in Obstetric Department at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital before and after being motivated from September 1, 1996 to December 15, 1996. Data collection was completed with a use of participant observation, focus group discussion and questionnaire. Sixteen nurses were observed their handwashing behavior in this

regard. Questionnaires were used to obtain basic information and knowledge concerning on handwashing. The data was analysed by using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Wilcoxon Matched-Pairs Sign-Ranks test.

The study concluded that after being motivated by giving knowledge about principles and facilities their knowledge increased to four aspects. General concepts, arithmetic mean increased significantly from 4.7 to 5.6 ($P < 0.05$). For normal handwashing, increased significantly from 2.6 to 3.8 ($P < 0.05$). Hygienic handwashing, increased significantly from 3.5 to 4.8 ($P < 0.05$). Facilities of handwashing, increased significantly from 1.3 to 2.2 ($P < 0.05$). For an individual, knowledge also increased significantly from 12.1 to 16.4 ($P < 0.05$). However handwashing behavior before non-invasive procedures did not change. Only after non-invasive procedures it changed as arithmetic mean increased significantly from 9.1 to 13.3 ($P < 0.05$). The behavior before invasive procedures as arithmetic mean increased from 0.6 to 6.7 ($P < 0.05$) whilst after invasive procedures arithmetic mean increased significantly from 8.9 to 12.1 ($P < 0.05$). In summary, post-motivation behavior of handwashing before and after invasive and after non-invasive procedures has technically improved.

The study showed that handwashing motivated by providing knowledge about handwashing principles and facilities for handwashing supported nurses to gain better knowledge and suitable behaviors of handwashing. It is therefore recommended continuous promotion and support for provision of knowledge and facilities are enhanced.